

Palliation

Tryghedsmedicinⁱ

Instruksen beskriver rekvirering og håndtering af tryghedsmedicin.

Målgruppe

Sygeplejersker og social- og sundhedsassistenter.

Formål

At sikre, at der er den rette tryghedsmedicin til rådighed for borgere, der har behov for det, og at den bliver håndteret korrekt.

Tryghedsmedicin

Bed om en ordination

- Tal med borgeren om tryghedsmedicin tidligt i det palliative forløb: hvilken medicin, det er, og hvordan den kan hjælpe.
- Når sygeplejerske eller social- og sundhedsassistent vurderer, at det er rettidigt at få ordineret tryghedsmedicin, bestilles den hos egen læge via en MedCom. Vær opmærksom på at egen læge har tre hverdage til at besvare MedCom. Derfor skal der ringes til egen læge hvis det vurderes at det skal gå hurtigere
- Sørg for, at der også er en "startpakke" med remedier fra sygeplejedepotet.
- Husk at borgeren får tryghedsmedicin og leveringen uden egenbetaling, når de har en terminalerklæring. Kontakt egen læge, hvis borgeren ikke har en terminalerklæring.
- Lægen skal have en orientering om borgerens tilstand.

Præparater og pakninger

- Anmod egen læge eller behandlingsansvarlige læge om at ordinere
 - Morfin injektionsvæske 20 mg/ml 10x1 ml
 - Midazolam injektionsvæske 5 mg/ml 10x1 ml
 - Haloperidol (Serenase) injektionsvæske 5 mg/ml 5x1 ml
 - Furosemid injektionsvæske 10mg/ml injektionsvæske 10x4 ml
 - Glycopyrroniumbromid (Robinul) injektionsvæske 0,2 mg/ml 10x1 ml.

Anbefalet anvendelse og dosering – nedenstående er eksempler på dosering

Stærke smerter	Morfin injektionsvæske fx 20 mg/ml. Fx 2,5 – 5mg s.c. P.N. Eller dosis beregnet ud fra patientens orale opioid forbrug (se fx pro.medicin Rene agonister - information til sundhedsfaglige - Medicin.dk)
Angst	Midazolam injektionsvæske fx 5 mg/ml. Fx 2,5 – 5 mg P.N.
Delirium/uro	Serenase injektionsvæske fx 5 mg/ml. Fx 0,5 – 1 mg s.c. P.N. max 6 mg/døgn
Åndenød	Morfin injektionsvæske fx. 20 mg/ml. Fx 2,5 – 5mg s.c. P.N. eller Midazolam injektionsvæske s.c. P.N. 2,5 – 5 mg
Lungeødem	Furosemid injektionsvæske fx 10 mg/ml. Fx 20 – 40 mg s.c. P.N.

Svære sekretproblemer Dødsrallen	Glycopyrroniumbromid injektionsvæske fx 0,2 mg/ml. fx 0,2 mg s.c. P.N. max 1,2 mg/døgn
Kvalme	Serenase injektionsvæske fx 5 mg/ml fx. 0,5 – 1 mg s.c. P.N. max 5 mg/døgn

”Startpakke” med sygeplejeartikler

- 1 Kanyleboks
- 10 1 ml sprøjter
- 2 s.c kanyler
- 2 stk. Tegaderm
- 5 propper
- 2 membraner
- 2 Posiflush NaCl
- 10 lyserøde nåle
- 5 ampulknækkere
- Sprints wabs

Kompetence

- Det er en sygeplejerske, der starter forløbet med tryghedsmedicin og anlægger den første s.c nål.
- Hvis ordinationerne er specifikke med enkeltdosis og max. dosering pr. døgn, kan medicingivning varetages af social- og sundhedsassistent.
- Løbende dialog med fx borger/pårørende/egen læge om behov og effekt.
- Regelmæssigt tilsyn, min. 1 x i døgnet.
- Hvis ikke ordinationerne er specifikke med enkeltdosis og max. dosering, varetages medicingivningen af en sygeplejerske.

Anvendelse af tryghedsmedicin

- Tryghedsmedicin skal lindre de mest hyppige symptomer i den terminale fase.
- Tryghedsmedicin gives ved behov, og indtil der er effekt.
- Kontakt lægen hvis borgeren ikke er tilstrækkelig lindret indenfor 15 - 20 min med den ordinerede dosis, eller hvis max. dosering pr. døgn overskrides.
- Vær opmærksom på, at borgerne kan have symptomer og dermed brug for anden behandling ud over tryghedsmedicinen.
- Tal med lægen ved tvivl, eller hvis der er behov for anden farmakologisk behandling.

Holdbarhed og opbevaring

- Medicin i ampuller skal bruges umiddelbart efter anbrud.
- Kasser anbrudte ampuller efter brug, også selvom der fortsat er medicin i ampullen.
- Kasser anbrudte ampuller med medicinrest samt nåle i gul kanylespand.
- Smid tomme ampuller i gul kanylespand.
- I særlige tilfælde kan der trækkes medicin op i kanylesprøjter fx ved manglende medicin eller hvis medicinen er i rest ordrer.
- Medicinen skal trækkes op i sprøjten svarende til præcis den mængde, der er ordineret i FMK.
- Hvis der er mere medicin, trækkes den præcise mængde medicin op i en anden sprøjte og så videre.
- Såfremt der er en eller flere sprøjter, skal alle sprøjterne påsættes labels med følgende oplysninger:

- Borgerens navn og cpr-nummer
 - Medicinens navn (handelsnavn og det generiske navn (det aktive indholdsstof)).
 - Medicinens styrke (fx hvor mange mg/ml, der er i hver sprøjte)
 - Dato og klokkeslæt for optræk og initialer
 - Den optrukne medicin må højst opbevares i 24 timer i køleskabet
- Bestil mere medicin, når du skønner, at der er medicin tilbage til to hverdages forbrug. OBS bestilling inden helligdage og weekender.
 - Opbevar trykkesmedicinen samlet sammen med sygeplejeartiklerne. Brug de farvede medicinposer.

Dokumentation

Når P.N.-medicin gives dokumenteres det i P.N.-modulet.

Kvalitetsopfølgning

Opfølgning "ad hoc"

- Hvornår: Ved klager og utilsigtede hændelser
- Hvem: Vil variere fra gang til gang.

Referencer og nyttige links

- Pro.medicin: Patienter med palliative behov. 23.02.2023 Anbefalede startdoser fra pro.medicin. Lægen kan ordinere andre lægemidler eller doser.
- VEJ nr 9001 af 20/11/2000 Vejledning om udfærdigelse af instrukser
- Dansk selskab for almen medicin. 08.05.2024
<https://www.dsam.dk/vejledninger/palliation/medicinsk-behandling-i-sen-og-terminal-fase>
- Gribskov Kommune: Sygeplejeinstrukser og delegation
<https://css.gribskov.dk/Media/637580581524384154/sygeplejeinstrukser-juli-2019-med-indeks.pdf>

Instruksen er udarbejdet af	Ansvarlig for instruksen	Godkendt af
Mathilde Duckert Palliationssygeplejerske Kirsken Pultz, Farmaceut	Mathilde Duckert Palliationssygeplejerske	Gitte Widmer Team Tværgående
Revisionsdato; 16.06.2025	Næste revisionsdato senest; 16.06.2027	

